

Sol cec / İtj aderyal

Lluita / Imenyi

Izem

(☞ 01)

Messali Ҳaj¹ ay izem
nehren d ubrid n tilla
Yaf-d amezruy yettwagzem
ileqqem-it-id s tħila
Yerra-t d aḗrab-ineslem
yerna ur d-neqqar ala!

Netta iwmi semman izem
nehren d ubrid n nmmara
Yaf-d azzayri yeggugem
yesseħma tħbel i tnekra
Yerra-t d aḗrab-ineslem
ikref-it mazal kra!

Netta iwmi semman izem
i d-yeflalin si tezgi
Yuy-d abrid s nmmayem
yaf-d tamurt tneggi
Yefka awal ur yessusem
tamurt nra ar tt-yugi!

1 Messali Ҳaj, ilul di Tlemsan (Lezzayer) deg useggas n 1898, yemmut di Lpari deg useggas n 1974, yella ger imenza i d-yeslulen Amussu Aynaw Azzayri.

El lleó

(◀) 02

Messali Haj,¹ el lleó,
a la revolta cridat,
trobà molt fosc el passat
i se'n va inventar un
que era àrab i musulmà
sense deixar protestar!

Amb un nom tan imponent
que crida a la ferotgia
ha vist l'algerià ben mut.
Parlant-li de rebel·lia
com a àrab i musulmà
el deixava esmaperdut!

Amb un nom tan imponent,
aquest gran rei de la selva
abraçava la mentida
en un país dessagnat,
jurant que s'oposaria
a la pàtria somiada!

1 Messali Hadj, nascut a Tlemcen (Algèria) l'any 1898 i mort a París el 1974, és un dels fundadors del Moviment Nacional Algerià, una de les primeres organitzacions independentistes algerianes.

Nuy-d abrid

(☞) 03

Nuy-d abrid ɣas yessawen
tilelli yef yilsawen
tallit ad a s-nales udem

Tirga rrant-aɣ d imnayen
Iswi-nney yiwen
ɣas ul yeččur d asirem

Rekden-aɣ widak numen
kerfen-aɣ ifadden
ğğan-d yer deffir ilem

Enfilem camí amunt

(◀▶ 04)

Enfilem camí amunt,
llibertat en tots els llavis,
somialt un temps millor.

Els somnis ens fan valents,
seguint una única causa,
amb els cors plens d'esperança.

Però els líders ens han traït,
les cames ens han trencat
i en el buit ens han deixat.

Nekk d wawal

(☞05)

Ass-nni nekk yid-k nemlal
ay Ul
Tesburreḍ-d asirem d axellal
abrid iḍul
Tenniḍ-i nekk d awal
d azedgan mellul
D wallay yettnawal
tirga n umehbul
Tid-ak ur neddal
yir tudert nennul
Nekk d wawal nettal
akken i nettemtuttul

Jo i la paraula

(◀) 06

Aquell dia ens vam trobar,
Cor meu.
T'havies revestit d'esperança.
El camí era tan llarg
que m'havies dit: «sóc la paraula
ben blanca i immaculada».
El pensament s'enderia
en somnis d'un embogit
que no arriben a amagar
la misèria d'una vida.
Jo i la paraula naixem
i caminem enllaçats.

Yir zman

(☎ 07)

Si leybayen ul-iw yuydaḍ
ttrey zman amessas
amek teḍra d wayetma
Yewwet-d waḍu d ajentaḍ
yekcem-asen d afessas
tayri-nni d-ṛebban telma
Yerza-n deg iffer am yegdaḍ
yerna-yasen-d aserdas
yesserwet ajeḡḡig ur yegma

Si leybayen ul-iw iru
ttrey zman ucmit
amek i d yid-sen teḍra
Yal adrar la d-iserru
ulawen gan timlilit
tikkelt-a temmed nnmara
Yak tennam ad a naru
s idammen yef tfelwit
tilelli tezwi tmara !

Kem yeggunin amnar
tiṭ ur terkid
ad d-yejbu umenzu n tasa
Yerwet yidim deg unnar
akal ad yirid
yefka-ken ay imelsa
Bu tirwas yurar
s temzi ur nemmid
n mmi-m ur d-nusa

Uns temps horribles

(◀ 08)

El cor commogut de pena
preguntant a un temps ben fat:
«¿Què s'ha fet dels meus germans,
quin vent me'ls ha trasbalsat
introduint-se dins seu
i estroncant-los tot amor,
tallant-los a tots les ales?
Un vent que transporta odi
i mata les flors naixents».

Aquest cor plora de pena.
I li pregunto al temps lleig:
Què s'ha fet de tots aquells
que davallaven ben junts,
ànimes germanes,
àvides de victòria?
Havíeu d'escriure amb sang
sobre aquesta escena de vida
el bell crit de «Llibertat»!

Tu, mare, que ets a la porta,
i escrutes amb ull cansat
per si arriba el teu plançó.
La sang ha caigut a terra,
una terra que s'abeura
amb el seu cor innocent.
El brètol ha manegat
el més tendre del jovent
i el teu fill no tornarà.

Tamurt-iw

(☎ 09)

Ul-iw fell-am d amuḍin
yettkindiw
mi tjebbuḍ i tyaltin
ur nuriw
talwit ur ġin

Ur tessemleḍ sin
ar d yihriw
imenyi ten-yeggunin
Yenna yigiw
yef irebbi-m yettnernin
d amziw
tessadreḍ s tmeddurin

A tamurt-iw !

Pàtria meva

(☞ 10)

Tinc el cor malalt de tu,
visc arraulit de pena,
tot travessant turons
que no han donat mai llum
a una pau duradora.

Dos no els pots ajuntar
fins que allò que els separa
no és un abisme d'odi.
Per això el savi diu
que dins de tu mateixa
tens el monstre afamat
que alimentes amb vides.

Oh, la pàtria meva!